

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

runun reddi gerektiği hk.

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/8

Karar No : 1980/73

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Ahmet Nadir Yelkenci

O L A Y : Ekim 1975 ayında, matbaa sahibi olan sanığın, doktor Hikmet Kıvılcımlı'nın yazdığı (Kısaca Marksist düşünüşü gerçek bilim) isimli ve marksist-Leninist düzenin övüldüğü ve kominizm propagandası yapıldığı kitabı, bastığı ileri sürülerek Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6 ve 173/Son maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle İstanbul C. Savcılığı'nca kamu davası açılmıştır.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 14.9.1979 gününde 1975/154 esas sayı ile, davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi, 28.12.1979 gününde 1979/1404 esas sayı ile, (Sanığa yüklenilen suçun işleniş tarihi itibarıyla sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan olmadığı kanısına varıldığından mahkememizin görevsizliğine, ortaya çıkan olumsuz uyumsuzluğun çözümlenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, sonucun alınmasına kadar dava dosyasının mahkememizde bekletilmesine) karar vermiş ve ilgili belge örneklerini mahkememiz'e göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Başkan Ahmet H. Boyacıoğlu, Üye Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Hakkı Müderrisoğlu, Şeref Tolungüç, Servet Tüzün ve İsmet Onur'un katıldığı 10.3.1980 günlü oturumda, geçici raportör İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler ve Cumhuriyet Başsavcılığı ile Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın bu dava da sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; oturuma, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Çaniolu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Nail Yücel'in yontemine uygun olmayan başvurusunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü;

.../...

Esas No : 1980/8

12.6.1979 günlü, 2247 sayılı (Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi hakkında Kanun)un 27. maddesinde (Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin işlemleri önce şekil ve süre açısından inceler, yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder.) biçiminde yer alan kural nedeniyle, özün incelenmesine geçilmeden önce, istemin yöntemine uygunluğunu incelemek ve karara bağlamak gerekmektedir.

Sözü edilen Yasa'nın 19. maddesi, Adli, İdarî ve Askerî Yargı yerlerinin önündeki işten elini çekmeden, görev konusunda bir karar vermesini temin etmek üzere Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurabilmelerine olanak sağlayan yöntemi düzenlemekte ve bu düzenin işleyebilmesini kimi koşulların varlığına bağlamaktadır.

Bir mahkeme'nin, bu madde hükmüne göre görev konusunda bir karar vermek üzere Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilmesi için ortada, Adli, İdarî ve Askerî Yargı yerinden birisi tarafından kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş bir görevsizlik kararının bulunması, Yasa'nın 20. maddesinde belirtildiği gibi, o dava nedeniyle görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce verilmiş bir kararın olmaması ve sözü edilen Mahkeme'nin davanın incelenmesi sırasında, görevsizlik kararı vermek suretiyle dosyayı kendisine yollayan yargı merciinin görevli olduğu kanısına varması gerekir.

İstemde bulunan sıkıyönetim mahkemesinin, kendisine görevsizlik kararı verilmek suretiyle yollanan davayı incelerken verdiği kararda, görevsizlik kararı veren yargı yerinin görevli olduğunu açıklaması ve bunun dayanağı olan gerekçeyi belirtmesi gerekirken, kendisinin görevsiz olduğunu hüküm altına alması ve ayrıca olumsuz uyuşmazlıktan ve bunun giderilmesinden söz etmesi, istemin 19. maddenin saptadığı yönteme uyulmadan yapıldığını açıkca ortaya koymaktadır. Çünkü Mahkeme karar da yer verilen bu biçimdeki açıklamalarla görevsizlik kararı vermiş ve davadan elini çekmiş olmakta ve ayrıca bu karar da kesinleşmemiş bulunmaktadır.

Bu duruma göre Yasa'nın 19. maddesine uyularak yapılmış bir başvurudan ve ayrıca mahkemenin görevsizlik yolunda aldığı karar da kesinleşmemiş olduğundan aynı Yasa'nın 14. maddesine giren ve yöntemine uyularak yapılmış bir başvurudan da söz edilemez.

Bu nedenlerle yöntemine uyulmadan yapılan istem, Yasa'nın 27. maddesi gereğince reddedilmelidir.

.../...

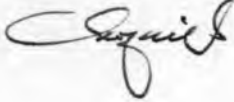
Esas No : 1980/ 8

İsmail Oğuz ve Servet Tüzün bu görüşe katılmamışlardır.

SONUÇ : Yöntemine uyulmadan yapılan başvurunun reddine, İsmail Oğuz ve Servet Tüzün'ün karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla 10.3.1980 gününde kesin olarak karar verildi.

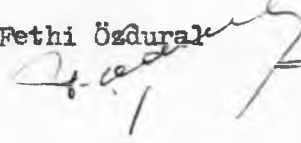
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

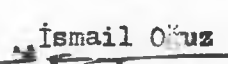
Üye

Fethi Özdemir

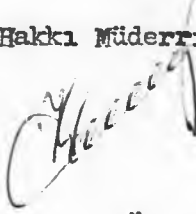
Üye

İsmail Oğuz

Üye

Hakkı Müderrisoğlu

Üye

Şeref Tolungüç

Üye

Servet Tüzün

Üye

İsmet Öner

G/T.

Yü.
A.

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

KARŞI OY YAZISI

Esas No : 1980/3

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce verilen 28.13.79 1979/1404 esas sayılı karar bütünüyle değerlendirildiğinde; Adli Yargı mercilerinden bulunan İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen dava dosyasını incelemeye başlayan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce sözü edilen davaya sıkıyönetim askeri mahkemesinde bakılmıyacağı nedenleri belirtildikten sonra görevli mercinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulduğu kararda açıklandığına ve ayrıca davanın ıncelenmesinin de Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar vermesine değin ertelendiği ve esas sayı dışında karar sayısının verilmesi olduğu gerekçeli karar münderecatından anlaşıldığına ve gerekçeli karar ile gerekli görülen belgelerin onanmış örnekleri gönderildiğine göre, tetkik konusu kararın netice itibarıyla görevsizlik kararı niteliğinde olmayıp, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş ve işleyişi hakkındaki 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde yer alan "Yargı mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaları" şeklinde kabulü ile işin esasının ıncelenmesine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne karşıyız.

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Servet Tüzün